

Både fasta och varierade könsmonster i barns vardag

Stötdämparna är flickor. Men i rollen som hjälpfröknar finns både flickor och pojkar.

En avhandling vid Göteborgs universitet visar att könsmonstren både är gränsöverskridande och cementerade inom förskola, förskoleklass och grundskolans tidiga år.

Olika ordnings- och disciplineringsfunktioner är en tydlig del av den dagliga verksamheten i såväl förskola, förskoleklass som grundskola. En del i detta innebär att barn tilldelas uppgiften att agera så kallad hjälpfröken.

Resultaten i **Ylva Odenbrings** avhandling visar hur den roll som tidigare forskning benämner "hjälpfröken" faller ut i tre olika funktioner: blandade grupper, hjälpfröknar och stötdämpare.

-Ibland spelar barnens könstillhörighet roll, medan könet har underordnad betydelse i andra sammanhang. Sammantaget visar studien att maskuliniteter och femininiteter kan framträda på många olika sätt, säger Ylva Odenbring.

I hennes studie innebär rollen som hjälpfröken ett positivt utövande av ansvar i mer lärarinriktade uppgifter, en roll både pojkar och flickor tar.

Den ordningsupprätthållande funktionen som stötdämpare och ansvaret att blanda grupper är däremot något som enbart tilldelas flickorna. Stötdämparens primära uppgift är att lugna de stökiga pojkarna.

- Det bygger på föreställningen om flickors förväntade mognad, vilken bygger på traditionella mönster och cementerar stereotypa förväntningar, säger Ylva Odenbring. I avhandlingen lyfter hon även fram betydelsen av barns kroppsliga handlingar. Hennes resultat visar att de kroppsliga handlingar som barnen använder sig av i samspel med varandra är betydelsefulla för hur de iscensätter kön. Sammantaget visar studiens resultat att pojkar är mer fysiskt nära varandra än vad som indikeras i tidigare forskning - i omfamningar och kramar.

Ylva Odenbring är anställd vid Högskolan i Borås. Hon lägger fram sin avhandling *Kramar, kategoriseringar och hjälpfröknar. Könskonstruktioner i interaktion i förskola, förskoleklass och skolår ett* vid institutionen för pedagogik och didaktik vid Göteborgs universitet.

Länk till avhandlingen (fulltext) >> <http://gupea.ub.gu.se/handle/2077/22144>

Tid: 28 maj, kl. 10.15. Plats: Sandgärdet, Högskolan i Borås, sal M 204.

För mer information kontakta: Ylva Odenbring: ylva.odenbring@hb.se,

tel. 033- 435 4244 eller

Huvudhandledare: professor Elisabet Öhrn: elisabet.ohrn@ped.gu.se

Biträdande handledare: docent Fritjof Sahlström: fritjof.sahlstrom@helsinki.fi

Presskontakt: Torsten Arpi, torsten.arpi@gu.se, 0768-581187